

Paper Ontwikkelingen rond Coronavirus

14 december 2021

De impact van Covid-19 blijft ook tegen het eind van 2021 ingrijpend. De druk op zorgorganisaties in de thuiszorg en verpleeghuiszorg is groot. De ruim 400 leden van ActiZ bieden met bijna 500.000 medewerkers verpleging, verzorging en thuiszorg aan ruim 115.000 mensen in verpleeghuizen en bijna 2 miljoen kwetsbare mensen thuis.

In dit paper vragen we aandacht voor de stand van zaken in onze sector met betrekking tot Covid-19. De boostercampagne loopt, maar het ziekteverzuim onder zorgmedewerkers is hoog. Dit leidde ertoe dat veel zorg thuis in een andere vorm wordt aangeboden dan gewend. De wijkverpleging moest al in de aanloop naar de huidige piek van het aantal besmettingen op veel plekken zorg anders organiseren om zoveel mogelijk cliënten met minder mensen te helpen en ziekenhuizen te ontlasten.

- *Namens de aangesloten zorgorganisaties doen we een dringend beroep op iedereen: houd je aan de maatregelen! Houd anderhalve meter afstand, was je handen, blijf thuis met klachten en laat je testen. Alleen zó voorkomen we samen dat we ongewild zorgmedewerkers of kwetsbare cliënten besmetten met het virus. Ook vragen we begrip van mensen voor de maatregelen die zorgorganisaties treffen om zorg zo veel mogelijk doorgang te laten vinden en bezoek en contact zo veilig mogelijk te organiseren.*
- *De zorg voor ouderen en chronisch zieken kan niet op pauze worden gezet. Daarom vraagt ActiZ de Kamerleden en de regering om oog te hebben voor cliënten, bewoners en zorgprofessionals in verpleeghuizen en met name in de wijkverpleging. Juist ook met het oog op de omikronvariant, die mogelijk leidt tot meer zieken thuis en zorg aan huis. Hiermee moet rekening gehouden worden bij eventuele inhaalzorg.*

Besmettingen

Het aantal positief geteste bewoners in verpleeghuizen lijkt de laatste dagen gelukkig een dalende beweging in te zetten. Maar het aantal verpleeghuislocaties dat een besmetting kent, laat die dalende trend nog niet zien. Nog altijd zijn er meer dan 1000 verpleeghuislocaties (van de ruim 2350), die een besmetting kennen.¹ Het hoge aantal besmettingen heeft grote impact op het werk in verpleeghuizen en in de wijk. De werkdruk loopt op doordat coronazorg intensiever is: bewoners verblijven vaak in quarantaine, er worden aparte (loop)routes ingesteld en er wordt gewerkt in volledige bepakking. Op veel

¹ <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/landelijk/verpleeghuiszorg>

zorglocaties springt kantoorpersoneel bij, wordt extra beroep gedaan op familieleden of zijn vrijwilligers van het Rode Kruis actief. De *handreiking bezoek en sociaal contact*² is de leidraad voor bezoek aan verpleeghuizen. Helaas ontmoeten zorgorganisaties ook nu nog soms weerstand wanneer mensen gevraagd wordt mondkapjes te dragen of zich te houden aan andere bezoekregels die ontworpen zijn om kwetsbare bewoners te beschermen.

Ziekteverzuim

Ondanks de inzet van werkgevers en het veilig werken, is het ziekteverzuim in de sector ongekend hoog. Landelijk is het verzuim gemiddeld 8,65%. Dat betekent dat ruim 40.000 mensen in de ouderenzorg (verpleeghuis- en thuiszorg) niet aan het werk kunnen. Het verzuim in oktober was ruim 1% meer dan maand ervoor. Een stijging van 1% betekent dat er in een maand tijd bijna 5000 mensen extra niet aan het werk kunnen zijn. We hebben nog geen data, maar de indruk is dat het ziekteverzuim in november wederom gestegen is.

Oorzaken van het verzuim zijn uiteraard divers, maar corona zorgt ook voor extra besmettingen en quarantaines bij medewerkers. Ook de al lange tijd aanhoudende hoge werkdruk en het relatieve gebrek aan perspectief maakt dat het mentaal zwaar is en leidt tot uitval van medewerkers. Werkgevers ondersteunen medewerkers en bieden bijvoorbeeld psychologische zorg en creëren extra mankracht, maar dat is nooit voldoende om de uitval en extra werkdruk op te kunnen vangen.

Boostervaccinatie

In het licht van de hoge aantallen besmettingen en het hoge ziekteverzuim is het fijn dat de verpleeghuizen weer als eerste konden starten met de boostervaccinaties.

De campagne voor de boostervaccinatie ouderen in verpleeghuizen en in de wijk verloopt voorspoedig. De vaccinatiebereidheid lijkt wederom hoog. De vaccinaties van bewoners van verpleeghuizen die gevaccineerd worden onder verantwoordelijkheid van de eigen specialist ouderengeneeskunde, is deze week vrijwel overal afgerond. De vaccinatie van bewoners met een eigen huisarts, wordt wisselend uitgevoerd door de ggd of een samenwerking tussen verpleeghuis en ggd of verpleeghuis en huisartsen. Ook deze groep bewoners is inmiddels voorzien van een boostervaccinatie of afspraak. Nu is het zaak dat ook de rest van Nederland zo snel mogelijk een boostervaccinatie kan krijgen.

De vaccinatie van zorgmedewerkers is voor medewerkers in verpleeghuizen nagenoeg overal deze week afgerond. Zorgmedewerkers in de wijk zijn in sommige gevallen door de eigen zorgorganisatie geprikt en op enkele plekken in samenwerking met ziekenhuizen, maar kunnen in de meeste gevallen terecht bij de ggd-locaties. Ook onder zorgmedewerkers lijkt de bereidheid tot vaccinatie wederom hoog.

² <https://leden.actiz.nl/stream/handreiking-bezoek-en-sociaal-contact>

Compensatieregelingen

De sector blijft doen wat nodig is om zo goed en zo veel als mogelijk zorg te bieden en andere sectoren te ondersteunen. De regelingen die zijn getroffen om financieel het hoofd boven water te houden zijn welkom. Meerkostenregelingen, zowel in de Zorgverzekeringswet als de Wet langdurige zorg, bieden ruimte voor vergoeding van extra kosten die gemaakt moeten worden voor bijvoorbeeld het inhuren van medewerkers om het hoge ziekteverzuim op te vangen. Gesprekken met zorgverzekeraars over de uitvoering van de regelingen over het jaar 2021 lopen nog. Deze gesprekken lopen nog niet soepel. Met betrekking tot compensatie voor gedeerde inkomsten, zoals leegstand in verpleeghuizen, zijn er nog geen afspraken voor 2022. Die compensatie is echter wel nodig voor de continuïteit omdat vaste lasten zoals personeels-, vastgoed- en energiekosten doorlopen.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ:
Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035), public affairs ActiZ.